

GIỮ RỪNG ĐỂ GIẢM THIỂU THIẾT HẠI THIÊN TAI

NGUYỄN KIỂM

Rừng từ lâu vốn được mệnh danh là “lá phổi xanh” của trái đất, không chỉ cung cấp gỗ, lâm sản mà còn điều hòa khí hậu, hấp thu khí nhà kính, đặc biệt là CO₂, góp phần giảm nhẹ thiệt hại do thiên tai gây ra. Do đó, việc bảo vệ, giữ rừng ngày càng có ý nghĩa quan trọng trong ứng phó với biến đổi khí hậu, phòng, chống thiên tai, nhất là lũ quét, sạt lở đất.

Giữ rừng để giữ nước, bảo vệ cuộc sống

Rót chén nước mời chúng tôi trong căn nhà rộng, anh Đinh Phó, dân tộc Ba Na, ở thôn K2, xã Vĩnh Sơn, tỉnh Gia Lai cho biết, từ khi gia đình anh nhận khoán bảo vệ 7,9ha rừng, ngoài tiền Nhà nước hỗ trợ hằng năm góp phần cải thiện cuộc sống, gia đình anh còn có thêm nguồn thu nhập từ việc khai thác lâm sản dưới tán rừng, như: Mật ong, trái xoay (tên gọi khác: Xây, xay-một loại quả làm nước giải khát, dược liệu), quả ươi (tên gọi khác là quả đười ươi, lười ươi, an nam tử, cây thạch-một loại dược liệu), nấm, mộc nhĩ... mỗi năm cũng thu được khoảng 15-20 triệu đồng.

Anh bảo, số tiền nhận khoán bảo vệ rừng, tiền bán lâm sản dưới tán rừng hằng năm mặc dù chưa cao nhưng việc bảo vệ rừng còn là để bảo vệ nguồn nước phục vụ cuộc sống của người dân Vĩnh Sơn và để trồng lúa nước, cây ăn quả. "Nước là sự sống mà cán bộ", anh Đinh Phó nói rồi cười thật tươi khi giọt nắng chiều rọi vào nhà rộng.

Các hộ dân thôn K2, xã Vĩnh Sơn, tỉnh Gia Lai tại nhà rộng.

Cũng giống như anh Đinh Phó, gia đình anh Đinh Nhé, Trưởng thôn K2, Tổ trưởng tổ bảo vệ rừng của thôn nhận khoán bảo vệ 10,8ha rừng. Anh say sưa kể về câu chuyện giữ rừng của bà con dân tộc Ba Na ở xã Vĩnh Sơn. Anh bảo, rừng góp phần ngăn những cơn lũ dữ tàn phá thôn bản. Tổng diện tích bảo vệ rừng của thôn K2 là 906ha.

Để giữ rừng hiệu quả, các thành viên của tổ bảo vệ rừng thường xuyên tổ chức tuần tra, kiểm soát. Khi có người lạ xâm nhập vào rừng, bà con sẽ báo cho nhau để theo dõi. Những hành vi phá rừng của người lạ ở các khu rừng của địa phương ngay lập tức được bà con báo cho cán bộ Công ty TNHH Lâm nghiệp Sông Côn và chính quyền địa phương, đồng thời tổ chức vây bắt để ngăn chặn kịp thời.

Từ hàng chục năm qua, những cánh rừng ở thôn K2 được bảo vệ nghiêm ngặt. Để có được màu xanh ấy, biết bao mồ hôi, công sức của những người dân như anh Đinh Phó, Đinh Nhé, chị Đinh Thị Inh... đã đổ xuống. Họ đều chung một mong muốn là Nhà nước sớm có chính sách điều chỉnh, nâng mức hỗ trợ người bảo vệ rừng từ 400.000 đồng/ha/năm đang áp dụng hiện nay lên cao hơn, để cuộc sống của họ cũng theo đó được nâng lên.

Bảo vệ rừng để giảm thiểu thiệt hại do thiên tai

Biến đổi khí hậu ngày càng diễn biến cực đoan, phức tạp và khó lường. Rừng không ngăn chặn được hoàn toàn tác động của mưa, lũ, sạt lở đất nhưng giữ vai trò quan trọng trong việc giảm thiểu thiệt hại do thiên tai gây ra, đồng thời giúp giữ nước, điều hòa khí hậu, môi trường.

Hiện nay, ở nước ta, vùng miền núi phía Bắc và Trung Bộ, Tây Nguyên là những khu vực có nguy cơ cao xảy ra lũ quét, sạt lở đất. Do đó, việc tập trung vào công tác tuyên truyền, dự báo, cảnh báo sớm và nâng cao nhận thức của người dân ở những khu vực có nguy cơ cao về lũ quét, sạt lở đất để chủ động phòng tránh là rất quan trọng.

Ông Phạm Đức Luận, Cục trưởng Cục Quản lý đề điều và Phòng, chống thiên tai (Bộ Nông nghiệp và Môi trường) cho rằng: Ở Việt Nam, lũ quét, sạt lở đất thường xảy ra tại vùng miền núi với địa hình chia cắt, độ dốc lớn, người dân lại sinh sống phân tán nên việc triển khai công tác ứng phó gặp rất nhiều khó khăn, thách thức. Việc trồng và bảo vệ rừng là hết sức quan trọng trong công tác phòng, chống, ứng phó với lũ quét, sạt lở đất. Trong quy hoạch phòng, chống lũ, một trong những giải pháp đầu tiên được tính tới là phải trồng và bảo vệ rừng. Trồng rừng mới giữ được nước. Khi có rừng, nước lũ về sông Hồng, sông Thái Bình mới chậm. Có thảm thực vật từ rừng mới giảm được xói mòn đất, góp phần giảm lũ quét, sạt lở đất. Vì vậy, việc trồng, bảo vệ, phát triển rừng có ý nghĩa hết sức quan trọng trong phòng, chống lũ quét, sạt lở đất.

Hiện trạng, diện tích rừng toàn quốc, gồm cả diện tích rừng chưa đủ tiêu chí tính tỷ lệ che phủ, là 14.874.302ha, trong đó, rừng đủ tiêu chí tính tỷ lệ che phủ là 13.927.309ha, gồm 10.133.952ha rừng tự nhiên, 3.793.357ha rừng trồng. (Nguồn: Bộ Nông nghiệp và Môi trường)